

УДК 17.37.013

**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПВД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
“ТРАНСПОРТНЕ ПРАВО”**

*Леонтєва Л. В., к.ю.н., доцент,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасний соціально-економічний розвиток України детермінує проблему підвищення якості професійної підготовки студентів в сучасних освітніх закладах України. Проблема підвищення якості професійної підготовки фахівців в умовах інтеграції освіти зумовлена потребою забезпечення підприємств, установ, організацій національної економіки кваліфікованими, ініціативними кадрами на базі ґрунтовної професійної підготовки, а також забезпечення ринку праці кадрами які швидко адаптуються в мінливих умовах ринку, творчо виявляють активну самостійність у розв’язанні професійних завдань.

Структурні реформи в економіці, перетворення у галузі освіти, трансформація у сторону демократизації суспільства вимагають адекватних підходів до удосконалення методів і засобів навчально-педагогічної практики, методологій формування нових навчальних дисциплін у національних вищих закладах освіти. На наш погляд, важливим кроком для удосконалення всієї системи ступеневої освіти в транспортних вишах, особливо інженерно-економічної вищої її ланки в Україні, є запровадження самостійної та дистанційної роботи студентів. Особлива роль у цьому належить застосуванню інноваційних технологій в освіті.

Вивчення дисциплін, що побудовані на визнаних у галузі освіти, з однієї сторони, та у господарській практиці методологій, з іншої, належить і курс "Транспортне право України".

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань, вмінь та навиків, якими оволодіває майбутній фахівець щодо нормативно правового регулювання діяльності транспортних підприємств, оскільки його нормами регулюються міжнародні відносини в сфері транспортних відносин.

Метою самостійної роботи студентів з дисципліни «Транспортне право» є вивчення системи транспортного права України; особливостей правового регулювання та взаємодії всіх видів транспорту, що дасть можливість студентам отримати більш ґрунтовні теоретичні знання та практичні навички застосування норм права; підвищення рівня правової культури і правосвідомості у студентів й неухильне дотримання студентами вимог закону та кваліфікованого його застосування; здобування вмінь і навичок з використання транспортного законодавства в практичній роботі.

Завданнями самостійної роботи студентів є вивчення навчальної дисципліни, а особливо провести аналіз питань уніфікації національного та міжнародного законодавства, вивчення міжнародно-правових актів, які регулюють транспортні правовідносини, а також механізм врегулювання спорів, що виникають в цій сфері.

Необхідно зазначити, що в зв'язку з процесом інтеграції, що виникають складні завдання сучасного соціального замовлення професійної діяльності майбутнього фахівця, що зумовлюють потребу формування професійної та особистісної культури, як розвиток самоаналізу, самопізнання, самоідентифікації у соціокультурній взаємодії суб'єктів освітнього процесу для набуття студентами соціокультурних способів, культурних зразків, цінностей та інтересів.

Таким чином, самостійна підготовка студентів забезпечує інтелектуальну, цивілізаційну актуалізацію майбутнього фахівця, яка трансформується в інтелектуальну ініціативу, самоорганізацію, самоусвідомлення та комунікаційні процеси загальнокультурного цивілізаційного рівня. Соціально-економічний аспект самостійної підготовки студентів пов'язаний з умовами життя, стосунками людей у суспільстві, місцем професії фахівця в суспільно - економічних відносинах в рамках інтеграції освіти.

Концептуальне обґрунтування типової навчальної програми з цієї дисципліни має бути засноване на таких основних принципах: відповідності стану законодавчого поля взагалі, а також транспортного права і його інституційної (видової) канви; співвідносності організаційно-технологічних схем функціонування єдиної транспортної системи взагалі (наземні, водні, повітряні види сполучень) та соціально-економічних показників розвитку суспільних відносин, як ось, наприклад, рівні забезпечення клієнтури транспорту (пасажирів, вантажотримачів, поштові власники тощо), стан матеріально-технічної бази транспортної інфраструктури тощо; - уніфікації внутрішніх юридичних норм до міжнародних стандартів, правових інститутів, наукового визначення понять, що стосуються юридичної відповідальності, оцінки, вимірів ознак якості, методів добросовісної конкуренції, соціальної відповідальності, характеру судово-господарської практики, ділових звичаїв, договірно-правової діяльності, трудових відносин і трудової дисципліни на транспорті тощо; застосування методу міждисциплінарної артикуляції правових понять та визначень з метою кореляції та оптимізації підходів до вирішення існуючих прогалин, протиріч і навіть юридичних колізій у чинному законодавстві стосовно особливостей функціонування та ролі того чи іншого виду транспорту у суспільстві.

У зв'язку з таким прикладним характером цієї дисципліни, подається її сутність, національні особливості та правова основа, як і деякі аспекти визначень показників економічної ефективності, якості, безпеки та стандартів транспортного обслуговування. Це має зводитись до методів доведення до студентів під час аудиторних занять особливостей оцінки діяльності транспортного комплексу і його підсистем стандартам та відхилення, що зустрічаються у практиці їх функціонування. Майбутні фахівці з вищою освітою повинні уміти визначити свою роль, як транспортного менеджера, застосовувати співвимірні методики прийняття рішень за умов настання відхилень від прийнятих стандартів організації надання послуг клієнтурі транспорту.

Отже роблячи висновок, можемо стверджувати, що цілісність, системність, структурність організації, управління, розвитку та оновлення змісту професійної підготовки визначають напрями розширення професійних, управлінських, соціально-економічних знань, поглибленого вивчення інформаційних технологій, основ інтелектуальної власності, іноземних мов. Важливими у цьому процесі є й самостійна робота орієнтована на розв'язання складних професійно-дослідницьких проблем. Організаційно-змістовими складовими сучасної самостійної підготовки студентів є підготовка: гуманітарна, фундаментальна, інженерно-теоретична, технологічна, практична, управлінська, науково-дослідна, інформаційна, економічна, екологічна, господарсько-правова. Таким чином, процес професійної підготовки студентів, який неможливо уявити без самостійної роботи студентів, повинен сформувати у студентів їх компетентність, активну життєву позицію, внутрішню культуру, здатність до продуктивного спілкування з навколишнім світом, допомогти під час соціальної реалізації, а також самоосвіти упродовж життя.